

DİN SANAT İLİŞKİSİ VE FONKSİYONU BAKIMINDAN ETİMESGUT CAMİİ'NİN ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE BİR ÇÖZÜMLEME

Bayram DALKILIÇ

Prof. Dr. N. E. Ü. A. K. İlahiyat Fakültesi, Konya

Özet

Mimar Cengiz Bektaş 1964 yılında daha çok sığınağa benzeyen bir cami inşa etmesi için ordu tarafından görevlendirilmiştir. Bektaş, Zırlı Birlikler Okulu ve Eğitim Tümen Komutanlığı'nda yer alan bu camiyi, 1964'te askerlik hizmeti döneminde tasarlamış, inşaatına ertesi yıl başlanan cami, askerlik görevini aynı tümende yapan mimar Kemal Aran'ın denetiminde tamamlanmıştır. Caminin kubbesi düz bir çatıdan oluşmakta ve alışılmışın dışında olan kısa minaresi caminin iç kısmında yer almaktadır.

Etimesgut Cami, gerek plan, gerekse form bakımından bu alanda yenilik getiren bir uygulamadır. Planı tek bir mekân teşkil eden cami tamamen yeni bir anlayışa göre düzenlenmiş, iç hacmin aydınlatılması, planı çevreleyen duvarlarda bırakılan dikey pencereler ile sağlanmıştır.

Yapılması zorunluysa, nasılsa yapılacaksa ordu eliyle çağdaş bir dinevi yapılmasının iyi bir örnek olabileceğini de düşündüğünü söyleyen mimar Bektaş'ın belirttiğine göre, "Cami, yırtıklardan, sabah, öğle, ikinci ışıklarını alır. Kible duvarının dışındaki beş duvar ile Muhammed ve dört imam simgelenmiştir. Yeniden yorumlanan, caminin minaresi aynı zamanda, üst kattaki kadınlar bölümüne ulaşımı sağlayan merdiven işlevini de üstlenmiştir. Çatı ve duvarlar arasındaki ince yırtık, geleneksel camilerdeki kubbeye getirilen sıradışı bir yorumdur. İçeriye sızan ışık ile sonsuzluk kavramına katkı sağlanmıştır." Cami'nin, pencerelerinden giren ışıkların gölgesinin, namaz vakitlerini gösterdiği belirtilmektedir.

Modern Cami'nin ilk örneği olarak gösterilen Camii, askerin dini ibadetlerini yerine getirmesi işlevine sahip olduğu gibi bir sığınak işlevi görmesi amaçlandığı da tasarım açısından ilginçtir. Bir askeri alanda bulunan Camii'nin Etimesgut Camii olarak anılması ve ünlenmesi Etimesgut için önem taşımakta ve öncelik taşımaktadır. Etimesgut'un ilçe olmasından yaklaşık kırk yıl sonra yapılan Camii, sivil bir alanda

bulunmadığı için sivil anlamda Etimesgut için çok büyük katkı yapan bir unsur gibi görünmese de özellikleri açısından din, sanat, mimari, mühendislik açısından “Etimesgut Camii” olarak Etimesgut adını öne çıkaran bir yapı olmuştur.

Araştırmamızda, din sanat ilişkisi ve fonksiyonu bakımından Etimesgut Camii'nin özellikleri üzerine bir çözümleme yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Etimesgut camii, din, sanat, estetik, sembol*